

Tietosuojaseloste sisältää ne tiedot, jotka tulee kertoa tutkittaville käsiteltäessä henkilötietoja tieteellisessä tutkimuksessa sekä käsittelytoimista tehtävän selosteen tiedot. Informointivelvoitteesta säädetään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) artikloissa 12 – 14 ja käsittelytoimista tehtävästä selosteesta artiklassa 30. Henkilötietoja ovat sellaiset tiedot, joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti esimerkiksi yhdistämällä yksittäinen tieto johonkin toiseen tietoon, joka mahdollistaa tunnistamisen.

Tietosuojaselosteen avulla voidaan huolehtia rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuudesta. Osoitusvelvollisuus on keskeinen periaate tietosuoja-asetuksessa ja tarkoittaa, että rekisterinpitäjän on pystyttävä osoittamaan noudattavansa tietosuojalainsäädäntöä. Tietosuojaseloste voi toimia myös pohjana tutkittaville annettavan informaation laatimiseen.

1. Tutkimuksen nimi

Laajenevat toimintaympäristöt ja tuki varhaiskasvatuksessa (LaTVa)

2. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Itä-Suomen yliopisto, professori Eija Kärnä, Yliopistokatu 7, 80100 Joensuu, 050 5662404,
eija.karna@uef.fi

3. Tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Itä-Suomen yliopisto, kasvatustieteiden ja psykologian osasto, tutkimusvastaava ja tutkimuksen koordinaointi

Kiteen Kaupungin Sivistystoimi varhaiskasvatus, tutkimus- ja pilotointiympäristö

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä Siun Sote, tutkimus- ja pilotointiympäristö

4. Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Eija Kärnä professori, Itä-Suomen yliopisto, Filosofinen tiedekunta, kasvatustieteiden ja psykologian osasto

5. Tutkimuksen suorittajat

Tutkimusrekisterin tunnisteellisia tietoja on oikeus käsitellä seuraavilla tutkijoilla: Eija Kärnä (Itä-Suomen yliopisto), Kaisa Pihlainen (Itä-Suomen yliopisto), Lotta Aavikko ja Lotta Sundelin (Itä-Suomen yliopisto). Lisäksi tutkimuksen aikana tutkimuksen suorittajiksi voi tulla henkilöitä, jotka eivät ole tässä vaiheessa tiedossa

6. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helena Eronen, Yliopistokatu 2, 80100 Joensuu, 0505760282, helena.eronen@uef.fi

7. Yhteyshenkilö henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa

Tutkijatohtori Kaisa Pihlainen Filosofinen tiedekunta, Kasvatustieteen ja psykologian osasto,
Erityispedagogiikka +358294452082
Projektitutkija Lotta Aavikko Filosofinen tiedekunta, Kasvatustieteen ja psykologian osasto,
Erityispedagogiikka +358294452959

8. Tutkimuksen luonne ja kestoaika

Kertatutkimus Seurantatutkimus

Tutkimuksen kestoaika (kuinka kauan henkilötietoja käsitellään):
9.9.2019-31.12.2021

Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen:

- Henkilötietoja sisältävä tutkimusaineisto hävitetään
 Henkilötietoja sisältävä tutkimusaineisto arkistoidaan
 ilman tunnistetietoja
 tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa: Aineisto arkistoidaan Itä-Suomen yliopiston salatulle OneDrive-palvelimelle. Säilytys aika on viisi (5) vuotta tutkimuksen päättymisen jälkeen.

9. Mikä on henkilötietojen käsittelytarkoitus?

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus.

Tutkimuksessa käsitellään henkilötietoja, joilla lomakkeet identifioidaan tunnistekysymyksiin, jolloin vastaajan henkilöllisyys ei ole lomakkeesta tunnistettavissa. Lomaketunniste mahdollistaa seurantatutkimuksen, jolla kartoitetaan laajenevan toimintaympäristön tukitoimien kehittämistarpeita ja henkilökunnan koulutustarpeita. Tutkimuksessa seurataan toteutuneiden toimenpiteiden vaikutusta tukitoimien järjestämiseen ja henkilökunnan kokemuksiin tuen tarpeisiin vastaamisesta, jolloin lomakkeiden identifiointi mahdollistaa toimenpiteiden vaikuttavuuden tutkimisen.

10. Millä perusteella henkilötietoja käsitellään?

Henkilötietojen käsittely edellyttää aina laista löytyvää käsittelyperustetta. Tässä tutkimuksessa käsittelyperuste on:

- yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö, tarkemmin:
 tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi
 tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi
 rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen
 mikä oikeutettu etu on kyseessä:
 rekisteröidyn suostumus
 rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
 säädökset:

Tutkimuksessa käsitellään erityisiä henkilötietoryhmiä koskevia henkilötietoja tai rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja. Niiden käsittelylle tarvittava erityisperuste on:

- yleisen edun mukainen arkistointitarkoitus, tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi
 rekisteröidyn nimenomainen suostumus
 tärkeä yleinen etu koskeva syy lainsäädännön nojalla

- kansanterveyteen liittyvä yleinen etu

11. Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää?

Tutkimusaineisto sisältää seuraavat henkilötiedot: ikä viiden vuoden tarkkuudella, koulutus, työvuodet varhaiskasvatuseräikäisten lasten ja heidän perheidensä kanssa, syntymäkunnan etukirjain, äidin ja isän etunimen etukirjain, syntymä-kuukauden etukirjain. Tutkimusaineisto ei sisällä arkaluonteisia henkilötietoja.

12. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään?

Henkilötietoja kerätään tutkimukseen seuraavista lähteistä:

- Suoraan tutkimukseen osallistuvilta
- Haastattelu
  - Videointi
  - Sähköinen kyselylomake (eLomake tai vastaava)
  - Postissa lähetettävä kyselylomake
  - Muu tapa, mikä: Paperinen kyselylomake Henkilötietoja ei luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle
- Muualta kuin tutkimukseen osallistuvilta, mistä ja mitä tietoja:
- Tutkittavalla ei ole velvollisuutta toimittaa tarvittavia henkilötietoja, osallistuminen on vapaaehtoista

13. Tietojen siirto/luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Henkilötietoja ei luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle

14. Tietojen siirto/luovuttaminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

15. Automatisoitu päätöksenteko

Tieteellisessä tutkimuksessa henkilötietojen käsittelyä ei käytetä osallistujia koskevaan päätöksentekoon.

16. Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Tutkimuksen osalta on tehty eettinen ennakoarviointi:

- Kyllä
Puoltavan lausunnon antanut tutkimuseettinen toimikunta:
- Ei

Tietojärjestelmissä käsiteltävät tiedot on suojattu seuraavasti:

- käyttäjätunnuksella salasanalla käytön rekisteröinnillä kulunvalvonnalla (fyysinen tila)
- muulla tavoin, miten:

Pseudonymisointi ja anonymisointi:

Tieteellisessä tutkimuksessa on tarpeellista säilyttää tutkimusaineistot, jotta tutkimustulokset voidaan verifioida ja jo kerättyjä tutkimusaineistoja voidaan käyttää jatkotutkimukseen ja uusiin tieteellisiin tutkimuksiin. Tutkimusaineistot anonymisoidaan tai pseudonymisoidaan aina, kun se on mahdollista. Tutkimustulokset julkaistaan siinä muodossa, ettei yksittäinen henkilö ole yleisesti tunnistettavissa.

Erityistapauksissa esim., kun haastatellaan kuvataiteilijoita heidän teoksistaan, voi olla perusteltua ilmaista tekijät.

Tässä tutkimuksessa:

- Aineisto anonymisoidaan aineiston perustamisvaiheessa (kaikki tunnistetiedot poistetaan täydellisesti, jotta paluuta tunnisteteolliseen tietoon ei ole eikä aineistoon voida yhdistää uusia tietoja)
- Suorat tunnistetiedot poistetaan aineiston perustamisvaiheessa (pseudonymisoitu aineisto, jolloin tunnistettavuuteen voidaan palata koodin tai vastaavan tiedon avulla ja aineistoon voidaan yhdistää uusia tietoja)
- Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Suojatoimet arkaluonteisten tietojen osalta:

- Tutkimussuunnitelma
- Tutkimuksen vastuuhenkilö, kuka:
- Henkilötietoja käsitellään ja luovutetaan vain tutkimustarkoituksiin ja toimitaan siten, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille
- Tutkimuksen osalta on tehty tietosuojan vaikutustenarviointi

17. Tutkimukseen osallistuvan oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Rekisteröidyllä on tietosuojalain mukaan oikeus:

- saada tietoa henkilötietojen käsittelystä, ellei laissa ole erikseen säädettyä poikkeusta
- tarkastaa itseään koskevat tiedot
- oikaista tietojaan
- poistaa tietonsa (ei sovelleta, jos käsittelyperuste on lakisääteinen tai yleisen edun mukainen tehtävä)
- rajoittaa tietojensa käsittelyä
- vastustaa tietojensa käsittelyä, jos käsittelyperuste on yleinen tai oikeutettu etu)
- pyytää itse toimittamiensa henkilötietojen siirtämistä rekisterinpitäjältä toiselle, jos käsittelyperuste on suostumus
- peruuttaa antamansa suostumus
- henkilötietojen oikaisua/poistoa/käsittelyn rajoitusta koskeva rekisterinpitäjän ilmoitusvelvollisuus
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi (rekisteröity voi sallia automaattisen päätöksenteon suostumuksellaan)
- tehdä valitus Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä

Rekisteröity voi käyttää oikeuksiaan ottamalla yhteyttä tutkimuksen yhteyshenkilöön tai tietosuojavastaavaan. Lisätietoja rekisteröidyn oikeuksista antavat tutkimuksen yhteyshenkilö ja/tai tutkimuksen tietosuojavastaava.

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista ilman lisätietoja eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, niin oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta.

Tutkimukseen osallistuvan oikeuksista poikkeaminen on tarpeen ja perusteltua, jos tutkimuksella on yleisen edun mukaiset tarkoitukset ja tutkimukseen osallistuvan oikeudet todennäköisesti estävät tarkoitusten saavuttamisen tai vaikeuttavat sitä suuresti ja tällaiset poikkeukset ovat tarpeen näiden tarkoitusten täyttämiseksi.

- Rekisteröidyn oikeuksista ei poiketa tässä tutkimuksessa

Seuraavista rekisteröidyn EU:n yleisen tietosuojalain mukaisista oikeuksista tullaan todennäköisesti poikkeamaan tässä tutkimuksessa:

- Rekisteröidyn oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot
- Rekisteröidyn oikeus tietojensa oikaisemiseen
- Rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen
- Rekisteröidyn oikeus vastustaa henkilötietojensa käsittelyä

Seuraavat suojatoimet on toteutettu tässä tutkimuksessa, jotta tutkimukseen osallistuvan oikeuksista voidaan poiketa:

- Henkilötietojen käsittely perustuu tutkimussuunnitelmaan.
- Tutkimuksella on vastuhenkilö tai siitä vastaava ryhmä.
- Henkilötietoja käytetään ja luovutetaan vain historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka muuta yhteensopivaa tarkoitusta varten sekä muutoinkin toimitaan niin, että tiettyä henkilöä koskevat tiedot eivät paljastu ulkopuolisille.
- Tutkimuksessa käsitellään ns. arkaluonteisia tietoja ja siitä on tehty vaikutustenarviointi, joka on toimitettu tietosuojavaltuutetun toimistoon ennen käsittelyn aloittamista.